



CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA NR. 668 din 12.11.2014

Dosar nr.: 130/2014

Petiția nr.: 1280 din data 24.02.2014

Petent: D.C.

Reclamat: P.L.

Obiect: refuzul medicului de familie de a furniza telefonic tatălui informații cu privire la starea de sănătate a minorelor

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petentei

I.1.1. D.C. prin apărător ales cu domiciliul ales la Cabinet Individual de Avocatură „A.C.B.” cu sediul

I.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului

I.2.1. P.L. medic în cadrul Cabinetului medical individual de familie cu sediul în loc.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Obiectul plângerii vizează o posibilă faptă de discriminare a petentului de către medicul de familie al copiilor săi având la bază criteriul de părinte divorțat și criteriul de gen.

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Prin adresa cu nr. 1280 din 27.02.2014 a fost citat petentul. Prin adresa cu nr. 1423 din 27.02.2014 a fost citată doamna dr. P.L., din cadrul Cabinetului Medical Individual de Familie.

3.3. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 25.03.2014. La termen petentul s-a prezentat, partea reclamată a fost absentă.

3.4. Reclamata a comunicat punctul său de vedere cu privire la aspectele sesizate.

Titularul de dosar a introdus dosarul de mai multe ori în ședința de deliberări după cum urmează: în luna iunie, iulie, septembrie, octombrie, dar Colegiul director a hotărât amânarea dosarului din cauza faptului că nu s-a întrunit cvorumul în sensul art. 73 alin 3 „*Colegiul director adoptă hotărârea cu votul favorabil a cel puțin 5 membrii*” și art. 76 „*Dacă hotărârea nu se poate adopta cu votul favorabil a cel puțin 5 membrii, soluționarea se va amâna pentru un termen ulterior.*” din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor. În data de 12 noiembrie 2014 dosarul a fost reintrodus în ședința de dezbateri.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

4.1.1. Petentul, părinte divorțat al minorelor D.A. și D.C. sesizează faptul că a luat legătura cu medicul fiicelor în dorința de a se informa de starea de sănătate și dezvoltarea acestora fizică. Petentul susține că a solicitat și a încercat să primească informații în mod deosebit înainte de perioadele în care urma să petreacă vacanțele cu minorele și a dorit să fie la curent cu starea de sănătate și tratamentul desfășurat sau în desfășurare, interdicții și/sau recomandări de natură medicală, alimentație specială, regim sau medicație.

4.1.2. Petentul susține că reclamata a refuzat categoric să furnizeze orice amănunt cu privire la starea de sănătate a minorelor. Susține că medicul i-a condiționat întotdeauna furnizarea oricărei informații de prezența personală a mamei (fosta soție) și citează dintr-o discuție purtată cu reclamata, **“veniți împreună cu mama și am terminat discuția, ..vă dau și luna de pe cer dar cu mama alături și ... veniți cu mama copiilor, ... vă organizați în așa fel timpul, veniți și din Australia, veniți cu mama copiilor”**

4.1.3. Petentul consideră că acest motiv este faptul că este părinte divorțat, iar reclamata nu poate furniza informații unui părinte divorțat, însă în relația cu mama minorelor, tot părinte divorțat, a furnizat orice informații și elemente în legătură cu desfășurarea activității de medic de familie fără a i se impune niciodată prezența tatălui.

4.1.4. Petentul susține faptul că i se încalcă drepturile părintești dar și drepturile minorelor deoarece între părinți divorțați și părinți nedivorțați prin faptul că tratează diferit tatăl față de mamă.

4.1.5. Petentul invocă prevederile art 20 alin. (2[^]3) din Legea nr. 257/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, precum și art. 367 din Codul civil.

4.1.6. Petentul solicită sancționarea și luarea de măsuri împotriva discriminărilor și abuzurilor de drepturi efectuate de reclamată.

4.1.7. Petentul depune la dosar probatoriu reprezentat de înregistrarea unui fragment din convorbirea avută cu reclamata în data de 04.11.2013.

Susținerile părții reclamate

4.2.1. Reclamata susține că a fost contactată de o persoană care s-a recomandat a fi d-nul D.C. doar o singură dată, telefonic. Refuzul categoric de a oferi informații confidențiale unei persoane care a contactat-o telefonic, fără posibilitatea de a putea verifica identitatea și calitatea persoanei sunt în deplină concordanță cu prevederile Codului de deontologie medicală, **“Medicul este obligat să păstreze secretul profesional și va acționa în acord cu dreptul legal al fiecărei persoane la respectul vieții sale private din punctul de vedere al informațiilor referitoare la sănătatea sa.”**

4.2.2. Partea reclamata susține că a solicitat și prezența mamei tocmai pentru a respecta dreptul pacientului deoarece sunt implicați minori și nu avea cunoștință despre

modalitatea în care se exercită autoritatea părintească asupra minorelor ca urmare a divorțului. Prezența ambilor părinți și prezentarea documentelor doveditoare ar fi condus la lămurirea situației, respectiv la faptul că autoritatea părintească asupra minorelor a revenit ambilor părinți.

Reclamata susține că în lipsa acestor informații nu putea oferi informații confidențiale oricărei persoane care o contactează telefonic, recomandându-se tatăl minorelor.

Motivul care a stat la baza refuzului furnizării de informații nu a fost cel de părinte divorțat, ci obligativitatea respectării Codului de Deontologie Medicală și apărarea interesului pacientului.

4.2.3. Faptul că a acceptat înscrierea pe listele de pacienți a copiilor la cererea mamei, tot părinte divorțat, s-a datorat faptului că mama este cea care locuiește în mod constant cu minorele, mama fiind cea care a acționat în interesul copiilor, prin înscrierea pe listele unui medic de familie, pentru a putea beneficia de asistență medicală primară, acordată în condițiile legislative.

4.2.4. Reclamata solicită Consiliului să constate că faptele sesizate nu constituie discriminare pe motiv că petentul a prezentat ca probă înregistrarea unui fragment din convorbirea telefonică purtată în data de 04.11.2013, fiind și singura convorbire telefonică și fără acordul acesteia, ceea ce în opinia reclamatei constituie o atingere gravă a vieții private.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. În fapt, Colegiul director reține că obiectul petiției vizează refuzul medicului de familie de a furniza telefonic tatălui informații cu privire la starea de sănătate a minorelor.

5.2. În drept, sub aspectul incidenței preverilor art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul director precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 alin.1 din O.G. nr.137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Or, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai datorită apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). **Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în Art. 2 alin. 1 al Ordonanței 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de reclamant (petent) constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamante (pârâtului).**

5.3. Același raționament este aplicabil și în cazul discriminării indirecte, prevăzută în art. 2 alin.3 din O.G. nr. 137/2000, cu precizarea că raportul de cauzalitate nu este direct. În situația discriminării indirecte, ne plasăm în câmpul de aplicare al unui criteriu aparent

neutru, la prima vedere, ceea ce scoate din discuție un raport de cauzalitate direct, însă în fapt se produce un dezavantaj față de o persoană sau față de un grup de persoane în raport cu o caracteristică sau un criteriu de discriminare interzis. În ceea ce privește existența acestei legături de cauzalitate între tratamentul diferit și criteriul interzis s-a pronunțat și Înalta Curte de Casație și Justiție, între altele, prin Decizia civilă nr. 1530/2009 și Decizia civilă nr. 2758/2009.

5.4. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâtul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis.

De asemenea, pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin.1 deosebirea, excluderea restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în **situații comparabile** dar care sunt tratate în **mod diferit** datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit.

5.5. În speța de față, petentul reclamă refuzul medicului de familie de a furniza telefonic tatălui informații cu privire la starea de sănătate a minorelor, medicul de familie precizând că informațiile solicitate de petent nu pot fi furnizate telefonic, neexistând o obligație legală în acest sens, medicul de familie neavând posibilitatea să legitimizeze persoana cu care vorbește în cazul de față.

Astfel, petentul susține că, la baza refuzului, stă faptul că este părinte divorțat, iar reclamata nu poate furniza informații unui părinte divorțat, însă în relația cu mama minorelor, tot părinte divorțat, a furnizat orice informații și elemente în legătură cu desfășurarea activității de medic de familie fără a-i impune niciodată prezența tatălui.

5.6. Analizând situația în cauză, Colegiul director nu poate reține o legătură de cauzalitate între criteriul invocat de petent (tată divorțat) și fapta reclamată (refuzul furnizării în cadrul unei discuții telefonice a datelor cu privire la starea de sănătate a minorelor).

Raportat la existența unei legături de cauzalitate între criteriul invocat de petent și fapta sesizată, Colegiul director urmează să analizeze dacă motivul, criteriul menționat de petent și anume faptul că acesta este părinte divorțat reprezintă cauza pentru care medicul de familie al minorelor, fiicele petentului, a refuzat să furnizeze petentului datele solicitate. Ori petentul în sesizare arată că a contactat telefonic reclamata, caz în care aceasta a refuzat furnizarea datelor pe motiv că nu avea siguranța că la telefon era tatăl minorelor, considerând că ar putea fi oricine altcineva. De asemenea, susține că reclamata a solicitat petentului să se prezinte la cabinet împreună cu mama minorelor așa cum reiese și din fragmentul convorbirii înregistrate și puse la dispoziția Consiliului. Reclamata susține că motivul, rațiunea care a stat la baza refuzului său constă în respectarea codului de deontologie medicală, **“Medicul este obligat să păstreze secretul profesional și va acționa în acord cu dreptul legal al fiecărei persoane la respectul vieții sale private din punctul de vedere al informațiilor referitoare la sănătatea sa.”**

Or, din documentele anexate la dosar reiese faptul că singura și unica discuție purtată cu petentul a fost cea telefonică. Reclamata arată că a solicitat și prezența mamei tocmai pentru a respecta dreptul pacientului deoarece sunt implicați minori și nu avea

cunoștință despre modalitatea în care se exercită autoritatea părintească asupra minorelor, ulterior divorțului. Prezența ambilor părinți și prezentarea documentelor doveditoare ar fi condus la lămurirea situației, respectiv la faptul dacă autoritatea părintească asupra minorelor revine ambilor părinți.

Totodată, potrivit art. 642 din Codul de procedură civilă, alin. (3) *Personalul medical răspunde civil și pentru prejudiciile ce decurg din nerespectarea reglementărilor prezentului titlu privind confidențialitatea, consimțământul informat și obligativitatea acordării asistenței medicale.*

5.7. Având în vedere cele de mai sus, Colegiul director nu poate reține că faptele imputate în sarcina reclamatei au fost determinate de criteriul invocat de petent, (tată divorțat). Astfel, nu toate situațiile în care anumite persoane sunt tratate diferențiat pot constitui fapte sau acte de discriminare, iar un asemenea tratament poate avea la bază un alt motiv decât apartenența persoanei respective la una dintre categoriile prevăzute în art. 2, alin. 1 din O.G. nr. 137/2000.

Examinând susținerile părților și dispozițiile legale incidente, Colegiul director constată că faptele prezentate nu constituie fapte de discriminare potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare.

Opinie separată exprimată de H.I., J.C. și P.A.

5.8. În fapt, se poate constata că reclamata a refuzat petentul în a oferi informații privind sănătatea copilului petentului pe motivul că este tatăl lui divorțat. În convorbirea telefonică reclamata nu invocă faptul că nu poate divulga situația de sănătate a unei persoane înscrisă la ea unei persoane necunoscute. Un astfel de refuz nu ar fi fost discriminatoriu. Reclamata însă, conform probelor existente la dosar, a răspuns: dacă petentul vine împreună cu mama, va primi informațiile solicitate. Colegiul director nu poate emite ipoteze privind ceea ce s-ar fi putut întâmpla, în cauză existând probă certă privind afirmațiile reclamatei. În domeniul probării faptei de discriminare art. 20 alin. 6 prevede: *„Persoana interesată are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare. În fata Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice.”* În mod evident opinia devenită majoritară nu a ținut cont nici de această prevedere legală, nici de jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene (a se vedea în acest sens cauza **ACCEPT împotriva Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării**), stabilind o altă situație de fapt decât cea care reiese din probațiune, soluționând cauza ipotetică presupusă și nu cauza reală prezentată de petent. Este extrem de grav dacă CNCD, în ciuda soluționării nefavorabile pentru instituție a unui caz de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene, refuză să țină cont de prevederile legislative în domeniu. O astfel de atitudine poate atrage sancțiuni din partea Uniunii Europene pentru România.

5.9. O.G. nr. 137/2000, la art. 2 alin. 1 stabilește: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”*

5.10. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere

- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

5.11. În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „*trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă*”. Curtea a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: **Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991; **Hoffman împotriva Austriei**, 23 iunie 1993, **Spadea și Scalabrino împotriva Italiei**, 28 septembrie 1995, **Stubbings și alții împotriva Regatului Unit**, 22 octombrie 1996).

5.12. În cauza de față diferențierea rezultă din faptul că reclamata, pentru a oferi informații petentului privind starea de sănătate a propriului copil, a solicitat prezența mamei. Ori reclamata nu a arătat că nu oferă informații nici mamei, decât în prezența tatălui. Din prezentarea cauzei reiese în mod evident că mama a primit informații, fără prezența tatălui, tatălui însă i s-a spus că nu poate primi informații decât în prezența mamei.

5.13. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu.

5.14. În cauza supusă soluționării criteriul este cel al sexului. Tatăl divorțat este tratat în mod diferențiat față de mama divorțată.

5.15. O faptă poate fi considerată discriminatorie dacă atinge un drept, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională.

5.16. Legislația românească prevede drepturi și obligații egale ale părinților față de copiii lor, chiar dacă sunt divorțați. Părinții sunt obligați să aibă grijă de sănătatea copiilor lor. Acestei obligații este corelativă dreptul de a primi informații despre sănătatea copilului. Fără a avea acest drept, obligația își pierde sensul.

5.17. În concluzie solicitarea medicului ca pentru a oferi informații privind starea de sănătate a copilului petentului să fie prezentă și mama reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000**, întrucât este o restricție, preferință pe criteriul de gen care afectează dreptul părintelui de a primi informații privind sănătatea propriului copil.

5.18. Sunt incidente și prevederile art 10 ale **O.G. nr. 137/2000**, care stabilesc: „*Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauza prin: [...] h) refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități.*”

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu patru voturi pentru și trei voturi împotriva** ale membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Aspectele sesizate nu întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, astfel cum este definită de **art. 2 alin. 1 din O. G. nr. 137/2000**, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și aprobările ulterioare, republicată;

2. clasarea dosarului;
3. o copie a hotărârii se va transmite părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință :

BERTZI THEODORA – membru

HALLER ISTVAN – membru

JURA CRISTIAN – membru

LAZĂR MARIA – membru

LUMINIȚA GHEORGHIU – membru

PANFILE ANAMARIA – membru

STANCIU CLAUDIA SORINA – membru

Redactat și motivat de F.V.,S.C.S.

Opinie separată: H.I.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.